

Duration: 3 Hours

Total Mark: 100

N.B.: 1. All Questions are compulsory and carry equal marks.  
2. Figures to the right indicate marks to a sub-question.

**Q 1. Attempt any two of the following:**

- a) Discuss the significance of Rights with reference to any one Theory of Rights. 10
- b) State the main stages in the development of Rights in the western context since 17<sup>th</sup> Century. 10
- c) Enumerate the different types of Rights. 10

**Q 2. Attempt any two of the following:**

- a) Trace the stages in the development of the concept of liberty. 10
- b) Discuss the relationship between Liberty and Equality. 10
- c) Explain the important features of Procedural Justice. 10

**Q 3. Attempt any two of the following:**

- a) Comment on working of Liberal Democracy. 10
- b) Bring out the main features of Classical Democracy. 10
- c) Write a note on Participatory Democracy. 10

**Q 4. Attempt any two of the following:**

- a) Critically evaluate Marxism in theory and practice. 10
- b) Trace the growth and spread of Fascism in the 20<sup>th</sup> Century Europe. 10
- c) Write a note on Feminism and its criticism of Patriarchy. 10

**Q 5 Write notes on any two of the following:**

- a) Natural Rights. 10
- b) Distributive Justice. 10
- c) Challenges to Democracy. 10

\*\*\*\*\*

वेळ: ३ तास

एकूण गुण: १००

सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत, तसेच प्रत्येक प्रश्नाला समान गुण आहेत.

2. उजवी कडील संख्या उपप्रश्नाचे गुण दर्शवतात.

प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- अ) कोणत्याही एका सिध्दांताच्या आधारे अधिकारांचे महत्व अधोरेखित करा. १०
- आ) पाश्चात्य समाजात १७व्या शतकापासून अधिकारांच्या विकासातील प्रमुख टप्पे सांगा. १०
- इ) अधिकारांचे विविध प्रकार विषद करा. १०

प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- अ) स्वातंत्र्य या संकल्पनेच्या विकासातील प्रमुख टप्पे अधोरेखित करा. १०
- आ) स्वातंत्र्य आणि समता यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा. १०
- इ) प्रक्रियात्मक न्यायची प्रमुख वैशिष्ट्ये विषद करा. १०

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- अ) उदारमतवादी लोकशाहीच्या कामकाजावर भाष्य करा? १०
- आ) अभिजात लोकशाहीची ठळक वैशिष्ट्ये अधोरेखित करा. १०
- इ) सहभाग्युक्त लोकशाहीवर टीप लिहा. १०

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- अ) सिद्धांत आणि प्रत्यक्षातील मार्क्सवादाचे टीकात्मक परीक्षण करा. १०
- आ) २०व्या शतकातील फॅसिझमची वाढ आणि प्रसाराची प्रक्रिया विषद करा. १०
- इ) स्त्रीवाद आणि त्याची पुरुषसत्तावादावरील टीका यावर टीप लिहा. १०

प्र.५ खालील पैकी कोणत्याही दोहोंवर टीप लिहा:

- अ) नैसर्गिक अधिकार १०
- आ) वितरणात्मक न्याय १०
- इ) लोकशाही समोरील आव्हाने १०

\*\*\*\*\*